

EU:n tietosuoja-asetus (GDPR)

- Asetus on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä
- Siirtymäaika päättyi 25.5.2018
- HE tietosuojalaiksi 1.3.2018
- Turvallisuuskulttuuri – riskiperusteinen lähestymistapa
  - Yksityisyyden suojan kunnioitus
  - Selosteet, kuvaukset ja tekniikka kunnossa, ihmiset sitoutetaan ja sitoutuvat tietosuojaan
  - Muu turvallisuus (printtaus, suojaamattoman sähköpostin käyttö, tietokoneen näyttö kiinni, ei asiattomia kerrokseen etc.)

Mikä muuttui?

- Osoitusvelvollisuus – dokumentointi entistäkin tärkeämpi
- Rekisteröidyn oikeudet – erityisesti unohdetuksi tuleminen
- Ei dramatiikkaa – tietoturva pitää vaan ottaa vakavasti

Osoitusvelvollisuus

Rekisterinpitäjällä on oltava kyky osoittaa noudattavansa asetusta henkilötietojen käsittelyssä ja toteuttavansa tietosuojaperiaatteita käytännössä.

- Tietojen käsittelyn prosessien ja sisältöjen kuvaus – avoimuus – lisää rekisteröidyn luottamusta
- Suhteellisuusperiaate
- Tietotilinpäätös: Kaikki yhteisön henkilörekisterit ja prosessit on kuvattu yhdessä dokumentissa

Tietosuojaperiaatteet

- Käsitteilyn lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys
- Käyttötarkoitussidonnaisuus
- Tietojen keräämisen ja tietojen minimointi
- Tietojen täsmällisyys
- Tietojen säilytyksen rajoittaminen
- Tietojen eheys ja luottamuksellisuus
- Rekisterinpitäjän osoitusvelvollisuus

Henkilötieto

- Henkilötieto on kaikki henkilöön liittyvää tieto
  - Esimerkiksi henkilön nimi, postiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite, henkilötunnus, syntymäaika, sukupuoli, paidan koko, kulkuneuvon rekisterinumero, valokuva, videohaastattelu tai kilpailun tulos
    - Erietyiset henkilötietoryhmät (arkaluontoinen tieto) – esim. terveyttä koskevat tiedot (HE dopingvalvonta ja vammaisurheilu mainittu)

Henkilörekisteri

- Henkilörekisteri on henkilötietojen joukko, jota käsitellään ja josta tiettyä henkilöä koskevat tiedot voidaan löytää helposti ja pienin kustannuksin
- Asetus ei koske: Toimituksellinen aineisto tai asiakirja, josta ei voi hakea tietoa henkilöä koskevilla perusteilla (esim. pdf ilman metatietoja?)

Käsittelyn oikeusperusta – tärkeä!!!

- Sopimus
- Rekisterinpitäjän tai kolmannen oikeutettu etu (ei ristiriitaa yksilön perusoikeuksien kanssa)
- Elintärkeiden etujen suojelu
- Yleinen etu ja julkinen tehtävä
- Lakisääteinen velvoite
- Rekisteröidyn suostumus, jos ei muuta oikeusperustetta
  - Selkeä ja aktiivinen suostumus, joka dokumentoidaan

Sosiaaliturvatunnuksen kerääminen

- Sosiaaliturvatunnuksen kerääminen yksilöintitarkoitukseen on mahdollista, jos se on tarpeellista (kynnys on korkea ja suojausvaatimukset isot)
  - Kirjaus HE

Asianmukainen suhde ja käsittelyn määrittely

- Asianmukainen suhde: Urheiluun ja liikuntaan liittyvä, jäsenyys, asiakkuus ja työsuhde
- Etukäteen määriteltävä käsittelyn tarkoitus
- Voi käyttää vain etukäteen määriteltyyn tarkoitukseen

Mitä rekistereitä seuroilla on?

- Jäsenluettelo
- Jäsenrekisteri
- Valmentajarekisteri
- Koulutusrekisteri
- Tapahtumien ilmoittautumislistat
- Kilpailuvälinelistaus
- Kilpailu- ja testitulokset

Rekisterinpitäjä

- Yhteisö, joka määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot
  - Vastaa rekisteristä

Henkilötietojen käsittelijä

- Rekisterinpitäjän lukuun työskentelevä taho, jonka tehtäviin henkilötietojen käsittely kuuluu
  - Asetuksen myötä vastuu kasvaa

Palveluntarjoaja

- Henkilötiedon käsittelijä
  - Sopimukset entistä tärkeämmät
  - Kaikki sitoutettava – sopimusten ketjutus

Tietosuojavastaava

- Urheilujärjestöillä vapaaehtoinen nimitys
- Tietosuojavastaava on organisaation sisäinen asiantuntija tietosuoja-asioissa sekä yhteyspiste rekisteröidyille ja valvontaviranomaisille. Vastaava on riippumaton rekisterinpitäjältä, joka aina vastaa ja hoitaa rekisterin.
- Liittojen ja seurojen on hyvä nimetä tietosuojan yhteyshenkilö

Käytännösääntö

- Alakohtainen asetuksen soveltaminen alan erityispiirteet huomioiden
- Urheilun käytännösääntö valmistunee loppuvuonna 2018
- Erityinen haaste wwww maailma

Rekisteröidyn oikeudet

- Oikeus saada läpinäkyvää informaatiota, kun henkilötiedot kerätään
- Oikeus päästä tarkastamaan omat tietonsa. Oikeus oikaista omia tietoja (Tietosi.fi palvelu)
- Oikeus poistaa tietoja ja tulla kokonaan unohdetuksi sekä rajoittaa omien tietojen käsittelyä (ei absoluuttinen oikeus)
- Oikeus tulla informoiduksi henkilötietojen tietoturvaloukkauksista

- Lapsilla erityinen suoja (alle 16-v, HE kansallinen 13-v tietoyhteiskunnan palvelut)

Tietoturvaloukkaukset

- Velvollisuus ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista tietosuojaviranomaisille ja rekisteröidyille
- Loukkaus on esimerkiksi henkilötietojen vahingossa tapahtuva tuhoaminen, tietojen häviäminen, muuttaminen, luvaton luovuttaminen tai pääsy tietoihin
- Ilmoitus ilman aiheetonta viivästystä, viranomaiselle viimeistään 72 tunnin kuluessa

Seloste käsittelytoimista

- Vanha rekisteriseloste/tietosuojaseloste
- Seloste käsittelytoimista sisäiseen käyttöön, osoitusvelvollisuuden toteuttamiseen
- Rekisteröityjen informointi
  - Rekisteröity antaa itse tiedot
  - Rekisteröidyn tiedot kerätään muualta
  - Informointi ajallisesti erilainen
  - Ymmärrettävä, helppolukuinen tai kuva

Seloste käsittelytoimista

- **Näin laadit tietosuoja-asetuksen edellyttämän selosteen käsittelytoimista**
- Tietosuojavaltuutetun toimisto on julkaissut mallin siitä, millä tavalla selosteen käsittelytoimista voi toteuttaa.
- Velvollisuus laatia seloste käsittelytoimista koskee kaikkia yli 250 työntekijän organisaatioita. Tätä pienemmän organisaation on laadittava seloste, jos
- organisaation vastuulla oleva henkilötietojen käsittely todennäköisesti aiheuttaa riskin rekisteröidyn oikeuksille ja vapauksille
- henkilötietojen käsittely organisaatiossa ei ole satunnaista tai

- **Seloste käsittelytoimista on asiakirja sisäiseen käyttöön**
- Seloste käsittelytoimista on organisaation sisäinen asiakirja. Se toimii apuvälineenä henkilötietojen käsittelyn hahmottamisessa, ja sen tarkoituksena on osaltaan osoittaa, että henkilötietoja käsitellään tietosuojalainsäädännön mukaisesti.
- Tietosuoja-asetuksen myötä rekisteröityjä on informoitava henkilötietojen käsittelystä siten kuin informointia koskevassa ohjeessa on esitetty.

Hävittäminen

- Henkilötieto hävitetään heti, kun käytön peruste päättyy
- Anonymisointi tilastoja varten
- Koulutushistoria, suoritukset, edustusoikeudet...?

Tekniset vaatimukset

- Standardit
- Sopimus toimittajan kanssa

Lisää tietoa ja malleja

- www.tietosuoja.fi
- www.arjentietosuoja.fi
- <https://www.olympiakomitea.fi/2018/05/24/apua-lajiliitoille-ja-seuroille-tietopyyntokyselyjen-hoitamiseen/>

Pohdittavaa

- Mitä henkilötietoja seuralla on?
- Miten henkilötietoja käytetään?
- Miten käsittely kerrotaan seuraväelle?
- Kuka henkilötietoja käyttää?
- Miten käyttäjät koulutetaan?
- Onko henkilökohtaiset käyttöoikeudet?
- Käyttöoikeuksien hallinta?
- Missä henkilötietoja säilytetään?
- Miten henkilötiedot poistetaan?
- Onko dokumentaatiota?
- Nippulisenssin merkitys?

Esimerkki rekisterin kuvaamisesta: Urheilijan Testitulokset

Rekisterin tarkoituksena on tehostaa ja optimoida urheilijan valmentautumisprosessi (**tarkoitus**). Urheilija ja hänen valmentajansa kirjaavat itse rekisteriin valmentautumiseen ja elämänhallintaan liittyviä tietoja (**tiedon kerääminen**). Tieto on käytettävissä urheilijan lajiliiton ja seuran valmennuspäälliköllä. Tietoja voidaan käyttää myös urheilijoiden OKM:n taloudellisen tuen tukiprosessissa (**käsittely**).

Rekisteriin pääsee henkilökohtaisilla käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla, joita hallinnoi rekisterinpitäjä. Tiedon käsittelyn tasoja hallitaan käyttöoikeuksin. Käsittelijät sitoutuvat rekisterin käytön periaatteisiin sopimuksella. (**käsittelijöiden sopimus**).

Tiedot on tallennettu suljetussa tilassa säilytettävään palvelimeen XXX pilvipalveluissa (**säilytys**). Tieto hävitetään, kun ne eivät ole enää tarpeellisia urheilijan huippu-urheilu-uran päättyessä (**hävittäminen**).

Urheilijan Testitulokset on toteutettu avoimen lähdekoodin ohjelmistoilla. Pulssia varten tehdyn ohjelmointityön on toteuttanut YYY (**tekniikka**). Rekisteriseloste on osoitteessa <https://> (josta löytyy rekisterin yhteyshenkilön tiedot)

Esimerkki rekisteröityvän informoinnista

Valmennusrahasto kerää urheilijan henkilötietoja rahaston ja urheilijan yhteydenpitoa ja maksutapahtumia varten. Lisäksi tietoja tarvitaan verottajalle tehtäviä ilmoituksia varten. Urheilijanumero annetaan myös lajiliiton edustajalle, liiton niitä tiedustellessa. Muille tietoja urheilijasta ei kerrota tai anneta.

Henkilötiedot on talletettu Tilitoimisto Rantalaisella. Tiedot poistetaan, kun urheilijan rahaston käyttöoikeus päättyy ja urheilijan rahat on nostettu. Poiston jälkeen rekisteriin jää urheilijan koko nimi ja urheilijatunnus uudelleen ilmoittautumista varten.

Yhteyshenkilö: Asiamies